

Interpellationssvar

Dnr 24KS258-2
2024-06-13

Kommunfullmäktige

Svar på Interpellation från Vänsterpartiet (V) - Arbetsintegrerade sociala företag

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 27 maj 2024, väckte Maritha Johansson - Vänsterpartiet (V) följande interpellation.

”I Gävle kommun finns i dagsläget 3 stycken arbetsintegrerade sociala företag (ASF). De har som mål att genom arbete och delaktighet integrera människor i samhälle och arbetsliv, genom att anställa människor i behov av anpassning i arbetet. Ursprungligen startades de i samarbete med och med stöd av Arbetsförmedlingen. En del av tanken var att de skulle erbjuda utvärderingsbara arbetsträningsplatser för arbetssökande i behov av detta, och därmed få en inkomst till företaget som gjorde att de kunde anställa människor med lönebidrag. I dessa företag ska all vinst återinvesteras i företaget, inget vinstuttag sker.

Förändringar i Arbetsförmedlingens uppdrag har slagit hårt mot ASF. Arbetsförmedlingen har inte längre möjlighet att betala ersättning för arbetsträning på företag. Arbetssökande i behov av arbetsträning anvisas istället aktiviteter hos de coachningsföretag som Arbetsförmedlingen anlitar, så kallade kompletterande aktörer. Dessa vill i sin tur gärna använda ASF och andra företag för arbetsträning, men behåller då själva den ersättning som betalas av Arbetsförmedlingen. Detta har starkt bidragit till en försämrad ekonomi hos ASF och de har inte längre samma möjlighet att låta företagen expandera och erbjuda fler människor anställning. Situationen förvärras av att ”takets” för ersättning för människor anställda med lönebidrag inte höjts sedan 2017 och bara ersätter upp till en lön på 20 000:- för heltid.

Givetvis kan inte Gävle kommun göra något åt vare sig Arbetsförmedlingens förändrade uppdrag eller bestämmelser om lönebidrag. Men det ligger definitivt i vårt intresse att den verksamhet som pågår på ASF kan fortsätta och helst utökas. Om vi ska kunna få fler människor i arbete måste olika vägar hållas öppna för att möta så många behov som möjligt.

Med anledning av ovanstående frågor jag:

- Finns det idag något samarbete mellan Gävle Kommun och de ASF som verkar inom kommunen (Migeo, Fixarna och Adventure)?
- Finns det utrymme för ett framtida samarbete där kommunen använder ASF i upphandlade tjänster för arbetsträning och utveckling av människors arbetsförmåga?”

Helena Englund (L), Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens ordförande fick i uppdrag att besvara interpellationen.

Som svar på interpellationen vill jag anföra följande

Finns det idag något samarbete mellan Gävle Kommun och de ASF som verkar inom kommunen (Migeo, Fixarna och Adventure)?

Det har funnits ett samarbete mellan Arbos och ASF i några år fram till mars 2024 då det avslutades efter AFN:s besparingsbeslut den 21 februari 2024. Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden hade 2021 ett mål om att Arbos skulle köpa arbetsträningsplatser hos ASF (i praktiken nu senast Migea, Fixarna och Adventure). Detta har Arbos gjort sedan dess, och det har utgjort ett begränsat komplement till Arbos mycket mer omfattande arbetsträning i egen regi på Jägargatan och Kanalvägen. Den 21 februari 2024 beslutade AFN att en del av nämndens besparingar var att avsluta köp av arbetsträning från ASF.

Detta för att generera en kostnadsbesparing om 600 tkr/år. En följd av nämndens besparingsbeslut är att tillflödet av nämndens resurser till ASF för arbetsträning avslutats. I stället genomförs dessa arbetsträningar i Arbos egen regi av egen personal utan extra kostnader.

Finns det utrymme för ett framtida samarbete där kommunen använder ASF i upphandlade tjänster för arbetsträning och utveckling av människors arbetsförmåga?

Kommunens egen interna arbetsträningsverksamhet uppfyller idag väl de kommunala behoven, och detta med högre kvalitet än vad som givits av ASF när dessa utfört arbetsträning för kommunal räkning.

För Gävle kommun är begreppet arbetsträning tydligt definierat och utgör utifrån det en viktig och definierad anpassad pusselbit i Arbos arbete med försörjningsstödstagare. Arbos arbetsträning är ett tydligt koncept med ett tydligt syfte för den enskilda beställningen och kunden. Konceptet är att med utgångspunkt från behoven som redogörs för i beställningen, under 8 veckor i en arbetsliknande situation ha utbildade handledare som bedömer personens arbetsförmåga ur ett antal definierade parametrar. Exempelvis fysisk

uthållighet, psykisk uthållighet, koncentrationsförmåga, förmågor till social interaktion, förmåga att ta emot instruktioner och i vilken form, osv. När detta är genomfört efter 8 veckor överlämnar handledaren en skriftlig redovisning samt genomför ett överlämningssamtal, där man ger rekommendationer om fortsatt rätt riktning för kunden, givet de resultat som tagits fram under arbetsträningen. Utifrån det planerar kunden och förändringsledaren kundens vidare plan för att gå mot egenförsörjning. Gävle kommun har ett hundratal arbetsträningsplatser hos Arbos utifrån den egna högkvalitativa modellen.

Gävle kommun arbetar inte med arbetsträning generellt för arbetslösa personer utan riktar denna kommunala insats specifikt till försörjningsstödstagare. Utöver att Arbetsförmedlingen inte kan köpa arbetsträningsplatser av ASF-företag kan de heller inte köpa arbetsträningsplatser av kommuner. Detta är ett problem för många andra kommuner som har byggt upp sin arbetsträningsverksamhet på denna målgrupp och statliga intäkt, likt vissa ASF-företag gjort. I Gävle kommun har vi dock beslutat om en annan inriktning där vi ger arbetsträning till egen målgrupp och egna behov, och finansiera det genom kommunbidrag. Däremot samarbetar vi väl med Arbetsförmedlingen kring de arbetsträningar vi genomför, och vi får också intäkt i form av dagsbidrag för vissa försörjningsstödstagare som arbetstränar där personens förutsättningar genererar den möjligheten.

Därutöver vill jag tillägga att Gävle kommun kan använda andra och mycket mera kraftfulla verktyg för att stödja, stärka och utveckla fler sociala företag, arbetsintegrerade sociala företag. Ett verktyg som kan utvecklas är ett närmare samarbete med Coompanion Gävleborg som idag ges ett årligt stöd från Gävle kommun. En mer utvecklad vision och samarbete kan leda till ett stärkt stöd till de arbetsintegrerade sociala företag som idag finns i Gävle kommun och möjlighet att utveckla fler.

Gävle kommun kan via reserverad upphandling aktivt arbeta för att stödja integration av personer med funktionsnedsättning eller personer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden och på så vis bidra till ökad sysselsättning och hållbar arbetsmarknad.

Härmed anser jag interpellationen besvarad.

Helena Englund (L)